

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola T. G. Masaryka Hlavečnick, okres Pardubice

533 15 Hlavečnick 95

Identifikátor školy: 600 096 254

Termín konání inspekce: 20. – 24. a 31. říjen, 7. listopad 2003

Čj.:	J2-1298/03-2450
Signatura:	kj2zx111

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a ve školní družině
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vybraných předmětech český jazyk, matematika, fyzika, dějepis, vlastivěda, přírodopis, prvouka, zeměpis, německý jazyk, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a ve školní družině
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání ve vybraných předmětech český jazyk, matematika, fyzika, dějepis, vlastivěda, přírodopis, prvouka, zeměpis, německý jazyk
- ❖ organizace a průběhu výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny
- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací činnosti vzhledem k realizovanému školnímu programu v mateřské škole
- ❖ materiálně-technických podmínek vzhledem k realizovanému školnímu programu v mateřské škole
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je z hlediska právní formy příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je obec Hlavečnick. Sdružuje základní školu, mateřskou školu, školní jídelnu a školní družinu (dále ŠD). Škola leží na okraji Pardubického regionu s obtížnou dopravní obslužností. Spádovou oblastí jsou menší přilehlé obce: Tetov, Kolesa, Komárov, Újezd, Rasochy, Uhlířská Lhota a Bílé Chýnice.

Základní škola (dále ZŠ) má 1. – 9. ročník s celkovým počtem 69 žáků. Pro školní rok 2003/2004 udělilo MŠMT ČR výjimku z počtu žáků. Výuka probíhá v šesti třídách, se spojenými ročníky (1. a 3. ročník, 4. a 5. ročník a 6. a 7. ročník).

Výchova a vzdělávání žáků je realizována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Na 2. stupni pokračuje výuka přírodopisu podle druhé schválené varianty učebních osnov se zaměřením na ekologii. Tři integrovaní žáci s mentální retardací jsou vyučováni podle programu Zvláštní škola čj. 22980/92-22.

Mateřská škola (dále MŠ) je jednotřídní s celodenním provozem. K docházce je zapsáno 22 dětí ve věku od 3 do 6 let.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM V ZŠ, MŠ A ŠD

K 1. srpnu 2001 nastala na základě konkurzního řízení změna ve vedení školy a částečná výměna pedagogických pracovníků. V současné době jich pracuje v základní škole osm. Z toho čtyři splňují pedagogickou a odbornou způsobilost (dále OPZ) pro výuku na ZŠ, jeden pedagogickou způsobilost, jedna dálkově studuje vysokou školu s pedagogickým zaměřením a dvě mají středoškolské vzdělání. Výchovná poradkyně dokončila tříleté studium speciální pedagogiky při střední škole a získala titul DiS.

Malý počet tříd a z toho vyplývající nízký počet pedagogických pracovníků a zároveň špatná dopravní obslužnost neumožňuje plně zajistit odbornou výuku. Vyučující se každoročně

zaměřují na výuku stejných předmětů, vzájemně spolupracují, a tím získávají potřebné kompetence pro výuku přidělených předmětů.

Ve školní družině pracují dvě vychovatelky, splňující podmínky OPZ.

Výchovně-vzdělávací činnost v MŠ zajišťují 2 učitelky s OPZ - vedoucí učitelka s celým pracovním úvazkem a učitelka s úvazkem 0, 64. Jedenkrát za 14 dní na dobu 3 hodin pracuje s dětmi od 1. září 2003 pracovnice, která má zařazení jako učitelka. Je absolventkou střední odborné školy technického zaměření, ve školství dosud nepracovala.

Ve vedení MŠ došlo k 24. červenci 2003 ke změně - vedoucí učitelka, která odešla do starobního důchodu v současné době pracuje jako učitelka MŠ. Naopak bývalá učitelka byla ředitelkou jmenována do funkce vedoucí učitelky. Obě pedagogické pracovnice v MŠ působí dlouhodobě. Rozvržení přímé výchovné činnosti umožňuje plné zajištění bezpečnosti dětí. Dílčího souběhu pracovní doby učitelky využívají k realizaci zájmové výtvarné činnosti a výuky hry na flétnu.

Organizační struktura školy respektuje dosavadní zkušenosti a znalosti všech zaměstnanců. Malý kolektiv v úzkém spojení s MŠ umožňuje velmi dobrou spolupráci. Všechny pedagogické záležitosti jsou konzultovány a řešeny operativně v celém sboru. Řízení školy je demokratické, vychází ze společného úsilí všech pracovníků a aktivity jednotlivých pracovníků. Informační systém je funkční, je preferováno osobní jednání, dále porady (ve stávajícím školním roce společná provozní porada zatím neproběhla), nástěnky pro učitele i žáky, žákovské knížky, třídní schůzky, bulletiny.

Na základě plánu je uskutečňována ředitelkou školy kontrola právního subjektu, zejména je prováděna průběžně při každodenním styku ředitelky se všemi zaměstnanci. Součástí je hospitační činnost na základní škole, kde se zaměřuje především na nové a pedagogicky méně zkušené učitele. Upřednostňuje spíše pozitivní hodnocení, nedostatky vytýká formou rad a doporučení.

V MŠ je odpovědná za odbornou úroveň výchovně-vzdělávací činnosti vedoucí učitelka. Ve své dosavadní kontrolní činnosti se zaměřila na pedagogickou dokumentaci. Ředitelka posuzuje úroveň MŠ především podle výsledků činnosti dětí a ohlasů ze strany rodičů, samotný proces nehodnotí.

Pedagogové ZŠ a MŠ mají zájem o další vzdělávání, účastní se akcí souvisejících s realizovaným programem. Vedení školy oceňuje práci, kterou pracovníci vykonávají nad rámec svých povinností zejména slovním hodnocením, neboť využití stanovených kritérií vzhledem k menší částce finančních prostředků je minimální.

Celkově jsou personální podmínky v ZŠ, MŠ a ŠD na dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH, V MŠ A ŠD
--

Celý právní subjekt je umístěn v jedné budově. V části přízemí je umístěna mateřská škola, školní jídelna a tělocvična. Základní škola má pro výuku k dispozici šest učeben ve dvou podlažích. Prostor další třídy je rozdělen na počítačovou pracovnu a místnost pro činnost školní družiny.

Výuka sledovaných předmětů (český jazyk, vlastivěda, dějepis, matematika, fyzika, prvouka, přírodopis, zeměpis, německý jazyk) probíhá v kmenových třídách, vybavených zastaralým ale udržovaným nábytkem. Žáci i pedagogové se snaží společně vytvářet pro svou práci příjemné prostředí (květiny, výrobky žáků).

Žáci jsou vybaveni základními školními potřebami a učebnicemi. Inovace učebních pomůcek od poslední inspekce se odvíjí od finančních možností, je minimální. Pedagogové si je vytvářejí často sami. Materiálně technické podmínky pro efektivní výuku fyziky jsou nedostačující. Chybí odborná či polod odborná pracovna, pomůcek pro demonstrační a žákovské experimenty je malé množství, většinou jsou zastaralé. Žáci i učitelé využívají menší knihovnu. Oproti tomu vybavení didaktickou technikou je výrazně lepší. V rámci projektu INDOŠ (Internet do škol) dostala škola 7 počítačů.

Část místnosti určená pro činnost školní družiny je vybavena starým nábytkem, přesto interiér působí vkusně a příjemně. Pro aktivity dětí slouží zásoba her, hračky a náměty pro zájmovou činnost. Jeden starší počítač a televize s videem jsou využívány spíše jako doplněk odpočinkových činností. Velikost a uspořádání místnosti neumožňuje vytvářet dětské koutky. To je kompenzováno pobytem v přírodě a využíváním tělocvičny k realizaci dalších rozmanitých aktivit.

MŠ má k dispozici samostatné hygienické zařízení a šatnu. Prostory se skládají ze 3 navzájem propojených místností, z nichž typem vybavení je každá určená pro odlišný typ činností. Třída je používána ke stolování a odpolednímu odpočinku. Neposkytuje optimální podmínky pro dynamický pohyb. Učitelky občas tento nedostatek kompenzují využíváním tělocvičny ZŠ, která jim je pravidelně 1x týdně k dispozici. Nábytek je již značně zastaralý, přestože se učitelky snaží o jeho údržbu a dílčí renovaci. Značně opotřebované a místy poškozené je hygienické zařízení. Hračky a pomůcky jsou dětem převážně volně přístupné nebo znají místo jejich uložení. Centra zájmových aktivit jsou účelně rozmístěna a přiměřeně vybavena. Materiálová vybavenost je doplňována podle finančních možností. Dostatečné je zastoupení výtvarného a pracovního materiálu, drobných stavebnic, stolních her, pomůcek pro námětové hry. Výrazně kvalitní je rozsah audiovizuální techniky, naproti tomu chybí kvalitní hudební nástroj. Učitelská knihovna je trvale doplňována o nové odborné a metodické publikace, v dětské knihovně převažují starší knihy, místy již poškozené. V plánu materiálové vybavenosti vedoucí učitelka stanovila priority v údržbě a inovaci.

Škola se snaží zajistit základní vybavení pro žáky v ZŠ i MŠ, které je závislé na finančních prostředcích. Materiálně technické podmínky umožňují vzdělávání a výchovu, celkově jsou na dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Rozvrh školy odpovídá upravenému učebnímu plánu. Pracovní činnosti nejsou vyučovány v 7. ročníku.

Výuka není v souladu s učebními dokumenty realizovaného vzdělávacího programu.

I přes zjištěný nedostatek v učebním plánu je kontrola naplňování učebních osnov účinná.

Sestavování rozvrhu je velmi obtížné, přesto je dbáno na dodržování psychohygienických zásad žáků. Vyučování probíhá nejen ve stabilně spojených ročnicích, ale je využívána také blízkost charakteru předmětů. Přestávka mezi 6. a 7. vyučovací hodinou je 5 minut. Vymezení povinností, práv a zákazů pro žáky ve vzdělávacím procesu jsou upraveny dokumentem Školní řád. Informační systém vůči žákům a rodičům má stanovená pravidla. Výroční zpráva školy o její činnosti za příslušný školní rok, Dny otevřených dveří, vývěsní tabule v obci, zprávy v regionálním tisku jsou dalším zdrojem informací.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně pracuje podle ročního plánu. Zaměřuje se zejména na profesní poradenství, spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Pardubicích, dalšími organizacemi a rodiči. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami funguje ve spolupráci s dyslektickými asistentkami. Za spoluúčasti členů pedagogického sboru zodpovědně přistupuje k preventivním opatřením žáků před nežádoucími společenskými jevy současného života.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, dějepis a vlastivěda.

Výukové cíle ve sledovaných předmětech odpovídaly aktuálnímu stavu třídy a věkovým zvláštnostem žáků, korespondovaly s tematickými plány vyučujících. Návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky je sledována a dodržována.

Celkovou úroveň vzdělávání ovlivnily na jedné straně menší zkušenosti vyučujících, absence odborné a pedagogické způsobilosti, ale také empatie, snaha využívat inovativní metody práce, zodpovědný přístup.

Všechny hospitované hodiny byly vyučovány v kmenových učebnách jednotlivých tříd (viz materiálně technické podmínky). Žáci pracovali převážně s učebnicemi a sešity. Ve většině hodin byla výuka podložena názornými pomůckami (slovníky, pravidla českého jazyka, připravené texty a jiné). Pozitivní bylo časté využívání zpětného projektoru v hodinách dějepisu a českého jazyka.

V hodinách, kde ve třídě pracovaly dva ročníky a integrování žáci (vyučování podle vzdělávacího programu Zvláštní škola a žáci se specifickými vzdělávacími potřebami) byla organizace velmi náročná. Přesto učitelé respektovali individuální potřeby vzdělávání jednotlivých žáků, zadávali alternativní úkoly. Využívali vedle tradičních frontálních metod řízeného rozhovoru a výkladu i takové formy práce, které vedou k vyšší efektivitě hodin. Výuka byla zpestřována zařazováním tvořivých úkolů, střídáním forem práce, prací ve skupinách, využíváním učebních pomůcek. Ve většině hodin byli žáci vedeni k využívání informačních fondů (vyhledávání v pravidlech českého pravopisu, práce s připravenými texty). Při určité jednotvárnosti prováděných činností se projevila snížená míra pozornosti.

Žáci byli většinou motivováni zajímavostmi, aktualizací, ale i osobním příkladem vyučujících. Pozitivní charakter mělo vstřícné slovní hodnocení jejich práce, které nebylo redukováno jen na zjišťování chyb. Pracovní tempo bylo vedeno se zřetelem ke schopnostem žáků.

Vyučující dbali, aby byli do výuky zapojeni v co největší míře všichni žáci. Při zadávání úkolů respektovali zásadu přiměřenosti. V průběhu všech vyučovacích hodin měli pěkný vztah k žákům, rozvíjeli jejich komunikativní schopnosti, klidně a trpělivě upevňovaly jejich dovednosti.

Prověřování znalostí bylo ve sledovaných hodinách prováděno většinou formou společného opakování učiva. Žáci byli za úspěšnou práci pochváleni, při neúspěšnosti jim byla dána možnost nápravy. Při hodnocení výkonu žáků byly zjevné prvky sebehodnocení a sebereflexe.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve vlastivědě, dějepisu a občanské výchově je velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce, přírodopise a zeměpise

Ve všech třech sledovaných předmětech navazovala probíraná témata na předcházející učivo. Navštívené hodiny měly většinou stanovené přiměřené výukové cíle, korespondující s věkem a možnostmi žáků.

Všichni vyučující předkládali žákům učivo věcně i odborně správně. Chybějící kvalifikace neměla podstatný vliv na kvalitu výuky.

Vyučování se uskutečňovalo v kmenových třídách s klasickým uspořádáním nábytku. Žáci pracovali převážně s učebnicemi a pracovními sešity. Učební pomůcky byli využívány zvláště v některých hodinách minimálně (prvouka, přírodopis 8. a 9. ročník). V jiných vyučovacích jednotkách výklad nového i upevňování již probraného učiva vhodně doplňovaly ukázky přírodnin (mechů, lišejníků, hub), mapy, atlasy, globusy, nástěnné výukové obrazy, denní tisk, nakopírované pracovní listy apod. Z didaktické techniky byl často do práce zapojen zpětný projektor.

Strukturu vyučovacích jednotek museli učitelé často přizpůsobovat práci se dvěma i třemi odděleními žáků různých ročníků. Uplatňovali frontální způsob výuky, samostatnou práci vyvažovaly aktivity pod přímým vedením vyučujících. Prvky činnostního a kooperativního učení byly začleňovány minimálně. Při vyvozování nových poznatků pedagogové většinou spolupracovali se žáky. Zvláště v zeměpise učitelka rozvíjela logické uvažování a myšlení žáků v souvislostech. Procvičování a upevňování získaných vědomostí věnovali vyučující dostatek času. Po zařazení samostatné práce vesměs následovala kontrola správnosti řešení, žáci měli možnost zpětné vazby. Ve většině navštívených hodin mohli žáci pracovat vlastním tempem, učitelé zohledňovali jejich individuální potřeby. Relaxační prvky se objevovaly méně často.

Vyučující žáky motivovali v úvodu hodin podrobným seznámením s plánem činnosti, průběžně pak zajímavými úlohami, názorným materiálem, využitím praktických vědomostí, pochvalou a povzbuzením. Žáci vesměs projevovali o dané předměty zájem.

Žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace. Ve většině sledovaných vyučovacích jednotek měli možnost projevit svoje názory. Zvláště v prvouce žáci bez zábran sdělovali své zážitky, vyučující je nechávala zpravidla volně povídat, jejich případné usměrňování bylo nenásilné. To přispívalo k navození příjemné atmosféry a též k většímu rozvoji slovní zásoby.

Hodnocení prováděli pedagogové průběžně slovně. Mělo převážně formu pozitivní zpětné vazby. Závěrečné celkové zhodnocení práce žáků často chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce, přírodopisu a zeměpisu jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyku

Navštívené hodiny byly připravené, navazovaly na předcházející lekce. Stanovené výukové cíle byly přiměřené, odpovídaly schopnostem žáků.

Ze dvou učitelek německého jazyka jedna splňuje podmínky pedagogické způsobilosti, druhá je nekvalifikovaná. Obě vyučující předkládaly žákům učivo věcně i odborně správně.

Při sledované výuce žáci většinou seděli ve standardně uspořádaných lavicích. Pouze žáci nejstarších ročníků trávili část hodiny v kruhu u tabule. Ve vyučovacím procesu byly využívány učebnice, pracovní sešity, doplňující nakopírované materiály, kartičky se slovy, s otázkami apod.

Struktura hodin korespondovala se stanovenými cíli. Převládala frontální způsob výuky, střídala se společná a samostatná práce. Do jedné vyučovací jednotky byly začleněny prvky kooperativního učení. Při zadávání úkolů vyučující vždy ověřovaly jejich pochopení. Žáci průběžně procvičovali slovní zásobu, opakovali a upevňovali vysvětlené gramatické jevy. Pracovní tempo bylo přiměřené. Organizační pokyny vydávaly učitelky většinou v češtině s německým překladem.

Motivování žáků probíhalo formou písniček, říkanek, zajímavých úkolů, pochval, povzbuzení. Ve většině hodin žáci rozvíjeli své vyjadřování a komunikativní schopnosti. Vyučující respektovaly jejich osobnosti, vytvářely prostor pro otázky.

Hodnocení se ve sledovaných hodinách objevovalo převážně verbální a kladné. Jedna z učitelek důsledně hodnotila žáky za to, co umí, co zvládli. Klasifikace byla využívána jen v případě správného vyřešení úkolu. Ve většině navštívených vyučovacích jednotek scházelo závěrečné zhodnocení výkonů žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice

Hospitace byly uskutečněny ve všech ročnících, u všech vyučujících matematiky a fyziky. Tematické plány učitelů kopírují posloupnost učiva tak, jak je uvedena v učebnicích. Vyučující se úspěšně zhostili obtížné práce ve třídách se dvěma ročníky i vyučování žáků podle vzdělávacího programu Zvláštní škola, respektovali individuální potřeby vzdělávání jednotlivých žáků. Probírané učivo vždy kontinuálně navazovalo na předcházející, cíle sledované výuky odpovídaly schopnostem žáků.

Chybějící kvalifikační předpoklady a krátká pedagogická praxe některých učitelů se projevovala malou orientací v didaktice vyučovaných předmětů i v odborné správnosti výuky. Naopak u vyučujících s odbornou a pedagogickou způsobilostí a dlouhou pedagogickou praxí byla výuka velmi věcná, odborně správná, cílená, vytvářející u žáků vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě.

Vyučující 1. stupně pro procvičování probíraného učiva využívali nejen učebnic, případně pracovních sešitů, ale i mnoha dalších pomůcek, z nichž některé byly vlastní výroby. Na 2. stupni byl v některých hodinách efektivně využíván projektor, učební pomůcky byly užité k demonstračním experimentům ve fyzice jen v malém množství. Ne vždy byly prováděné experimenty jednoznačně průkazné, což žákům znesnadňovalo samostatné vlastní zobecnění demonstrovaných jevů. Žáci si tak s obtížemi osvojují nejdůležitější fyzikální pojmy a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické praxi.

Přestože výuka byla frontální, vzhledem k nízkému počtu žáků v jednotlivých ročnících lze spíše konstatovat, že šlo vždy o učení s individuálním přístupem k žákům. Pedagogové velmi dobře zvládali práci s odděleními ve třídách. Rovnoměrně byla střídána přímá a nepřímá práce vyučujících s jednotlivými ročníky, žáci vždy byli zaměstnáni. Vyučující účelně měnili formy a metody práce žáků. Málo bylo využíváno aktivních činností žáků (možnosti hledat, objevovat, používat různé informační zdroje). Absence matematických rozcviček, které upevňují praktické aritmetické dovednosti, má důsledek v pomalých, někdy i chybných aritmetických operacích, které mají mít žáci zautomatizované. Tempo vyučovacích hodin a předkládané úkoly respektovaly schopnosti žáků.

Učitelé vytvářeli žákům příznivé pracovní prostředí vhodným tempem hodin s přihlédnutím na jejich schopnosti. Ve sledovaných hodinách žáci projevovali zájem o výuku. K jejich motivování sloužila velmi dobrá komunikace učitelů – intonace, dikce, intenzita hlasu a neustálý kontakt se žáky, v nižších ročnících též hry a soutěže. Na 2. stupni byla motivace účinná tam, kde vyučující umožnili žákům samostatně provést zobecnění nového učiva, vytvořit poučky.

Mezi vyučujícími a žáky panoval vzájemný respekt a porozumění. Stanovená pravidla komunikace mezi učiteli a žáky byla dodržována, žáci měli prostor pro vyjadřování vlastního názoru.

K povzbuzení a k zhodnocení pokroku ve vědomostech i dovednostech žáků učitelé používali formu pochval. Hodnocení žáků mělo vždy pozitivně motivační charakter.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Projektová výuka

Projekt s názvem „Slavnost padajícího listí“ se účastnili žáci všech ročníků. Z důvodů nepříznivého počasí se akce konala místo v lese v budově školy. Námětem byl podzim, příroda, ochrana životního prostředí. V úvodu si žáci v každé třídě povídali s třídním učitelem o daném tématu, plnili různé úkoly, četli si o přírodě a poslouchali zvukové nahrávky. V další části vytvářeli ozdobná aranžmá z donesených přírodnin – kůry, mechu, listí, brambor, dýní apod. Pracovali ve skupinách, vzájemně si pomáhali, doplňovali se. Odměnou za pěkné výrobky jim pak bylo promítnutí přírodovědného filmu na videu. Jednotlivé aktivity měly značný výchovný podtext. Učitelé u žáků rozvíjeli samostatnost, odpovědnost a smysl pro kooperaci. V průběhu celého dne byla podněcována komunikace mezi žáky.

Celkově je projektová výuka hodnocena jako velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky žáků (pisemné i ústní) jsou analyzovány zejména na pedagogických radách a dle potřeby jsou přijímána náležitá opatření. Srovnávací písemné práce škola nepoužívá, vlastní evaluační nástroje vypracovány nemá. Samozřejmostí je sledování prospěchu tříd při pedagogických radách, kdy rozbor výsledků je využíván ke zlepšení vzdělávací činnosti. Škola sleduje výsledky svých žáků v přijímacím řízení na střední školy.

Celkový průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech je velmi dobrý.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI V MŠ

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Výchovně-vzdělávací činnost se řídí dokumentem „Jen si děti všimněte, co je krásy na světě“ (dále jen školní program), který je v platnosti od 2. září 2002 a jehož základní cíle jsou dlouhodobé. Obě pedagogické pracovnice průběžně jeho obsah doplňují a přetvářejí. Součástí školního programu jsou informace a úkoly platné pouze pro stávající školní rok.

Výchovně-vzdělávací program je realizovaný souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena. Pedagogická dokumentace průkazně zachycuje naplňování výchovně-vzdělávacího programu.

Systém kontroly plnění výchovně-vzdělávací činnosti je ve fázi tvorby - jeho účinnost je snižena.

Organizace činností dětí je optimální, jsou respektovány zvláštnosti dětí předškolního věku. Děti mají rytmický řád a současně jsou organizovány na nezbytně nutnou dobu.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti z psychohygienického hlediska odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Neodborné jevy v působení pedagogické pracovnice, která v MŠ pracuje v rozsahu 6 hodin měsíčně, jsou z větší části eliminovány dalšími 2 učitelkami s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Spontánní a řízené činnosti

Hospitace spontánních a řízených činností proběhly ve dvou po sobě následujících dnech, při rozdílném personálním vedením. Průběh byl kvalitativně výrazně odlišný.

Spontánní činnosti při působení učitelky probíhaly ve všech prostorách třídy bez kázeňských problémů. Učitelka velmi dobře vystihla pedagogické podmínky kolektivu dětí. Nabídla dětem zajímavou výtvarnou a pracovní činnost, která převážnou část dětí zaujala. Souběžně probíhaly námětové hry, do kterých učitelka nenásilně vstupovala pouze na přání dětí nebo za účelem hry žádoucím směrem usměrnit a rozvinout. Aktuálních situací využívala k opakování poznatků a jejich rozvíjení podle úrovně jednotlivých dětí, k rozvoji představitosti a fantazie. Přiměřeně k věku dětí dbala na dodržování stanovených pravidel hygieny, upevňovala sociální návyky. V kontaktu s dětmi nepoužívala přímé zákazy a příkazy, trpělivě vše dětem vysvětlovala, působila na jejich pozitivní citění. V práci učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti se v průběhu spontánních činností objevovaly značné odborné nedostatky. Děti ve spontaneitě neomezovala, ale jejich zájem o činnosti nemotivovala, v jejím vystupování převládaly přímé pokyny a napomínání. Spíše vykonávala pedagogický dozor bez účasti na činnostech dětí. Jednala klidně, bez negativních emocí.

Řízené činnosti probíhaly při souběžném působení učitelky a vedoucí učitelky. Výrazně větší podíl na přípravě i realizaci měla učitelka. Obsahem byl rozvoj poznání spojený s pracovní činností. Organizace byla skupinová i frontální, v jedné fázi se projevila nedostatečná předvídatost reakcí dětí. Pedagogický záměr navazoval na přímé zkušenosti a zážitky dětí, zvolené metody byly adekvátní ke stanoveným cílům. Učitelky převážně vedly děti k získávání dovedností a vědomostí vlastní zkušeností, pokusem. V celém průběhu respektovaly individuální zvláštnosti dětí, projevovaly jejich dobrou znalost. Vhodně volenými otázkami zvláště učitelka stimulovala verbální projev dětí. Vedoucí učitelka působila především při skupinové činnosti, její vystupování bylo značně strnulé a odtažené. Obsahem činnosti řízené učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti byl rozvoj poznání, pěveckých a rytmických dovedností, poslech literárního textu. Organizace byla frontální, optimálně se střídaly statické a dynamické formy. Učitelka neměla zcela ujasněné pedagogické záměry, což se projevilo především v logické roztříštěnosti a absencí prostoru pro rozvoj myšlení. Poznatky byly sdělovány. Motivace mohla být snižena, zapojení dětí do činností vycházelo převážně z povinnosti.

Celkově měl průběh spontánních a řízených činností velmi dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

V pohybových aktivitách děti reagovaly na pokyny učitelek, jejich pohybové dovednosti jsou přiměřené věku. V oblasti jemné motoriky zvláště u dětí s vadami výslovnosti se projevovaly nedostatky.

V sebeobsluze jsou děti samostatné. Především zde se projevovává výhoda věkově heterogenního kolektivu - vzájemná pomoc, princip nápodoby.

Ve třídě je značné množství dětí s vadami výslovnosti. Učitelka na začátku roku provedla depistáž, vyhodnotila situaci a v režimu dne vyčlenila potřebný časový prostor pro každodenní individuální péči.

Kolektiv dětí je nejen věkově různorodý, ale i mezi dětmi stejného věku jsou výrazné rozdíly v míře aktivity, schopnosti se soustředit, v úrovni dosažených sociálních dovedností. Ve

výsledcích výchovně-vzdělávací činnosti se schopnosti a dovednosti pedagogických pracovníků okamžitě projeví. Pokud děti dostávaly podněty, tak námětové hry byly obsahově bohaté a smysluplné. V případě, že učitelka nebyla aktivním činitelem, tak děti rychle přecházely od jedné k činnosti ke druhé, část z nich pouze přihlížela. Tytéž reakce se objevovaly i při činnostech rozumových a výtvarných - v případě promyšleného vedení děti spolupracovaly, projevovaly vlastní názor. V dílčích situacích byly naopak pasivní, na daný problém se nesoustředily.

Vzhledem k tomu, že vedoucí učitelka spolu s učitelkou odborně zajišťují podstatnou část výchovně-vzdělávací činnosti, tak výsledná úroveň je velmi dobrá.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní družina

Školní družina má jedno oddělení. V době inspekce bylo k pravidelné docházce zapsáno 22 dětí. Provoz je v pondělí a čtvrtek od 11:20 do 16:00 hodin, při odpoledním vyučování v úterý, ve středu a pátek od 11:20 do 13:00 hodin.

Z hospitací vyplývá, že organizace ŠD je promyšlená. Jednotlivé složky činnosti se přirozeně prolínají a doplňují. Jsou s rozmyslem plánovány z hlediska efektivního využití času, který děti v ŠD tráví s ohledem na odjezdy autobusů, z hlediska dodržení zásad pedagogických, psychohygienických a bezpečnostních. Tomu odpovídá režim dne a organizace služeb vychovatelek. Jednotlivé činnosti jsou rozplánovány rámcově na měsíce, vlastní činnost včetně pobytu venku je korigována podle aktuální potřeby a počasí. V rámci aktivit školní družiny chybí větší informovanost o programu žáků.

Z pozorování je patrné, že návyky dětí a jejich motivace jsou vytvářeny a pěstovány dlouhodobě a nenásilně, pobyt v ŠD je pro ně příjemný. Komunikace mezi dětmi a vychovatelkami a dětmi navzájem je přirozená, režimové momenty dodržovány bez nadbytečných verbálních projevů vychovatelek. Zájmové činnosti v době inspekce byly orientovány na výtvarné aktivity, pohybová činnost po obědě však byla zařazena nevhodně. Při společném stolování v upravené školní jídelně byly patrné jejich vžitě návyky. Chování dětí bylo přirozené, klidně akceptovaly pokyny vychovatelky.

Vychovatelky motivují žáky k aktivitám výběrem takových metod a činností, které podporují rozvoj jejich fantazie a vedou ke vzájemné spolupráci a komunikaci. Zároveň jim ponechávají dostatek času a prostoru pro spontánní aktivity a pěstování kamarádských vztahů. Součinnost vychovatelek s vyučujícími je soustavná a velmi úzká, takže v programu variabilně navazuje na požadavky školy.

Činnost školní družiny je hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Poslední zřizovací listina školy, vydaná obcí Hlavečnick, je v souladu s rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.
- Žáci školy vzhledem k dopravní obslužnosti nemají téměř možnost navštěvovat zájmové kroužky DDM v Přelouči nebo Kolíně. Proto škola nabízí žákům možnosti využití volného času při práci na projektech:
 1. ekologický – oslava zimního slunovratu, vánoční stromy pro živočichy, sběr druhotných surovin atd.

2. volný čas – návštěvy divadel, diskotéky, výlety, společenské, sportovní, vzdělávací akce, besedy, pravidelná zájmová činnost (7 kroužků) a jiné.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina základní školy vydaná obcí Hlavečnick ze dne 21. dubna 1994 s dodatkem č. 1 a 2 ze dne 28. března 2000
2. Zařazení do sítě škol a školských zařízení čj. 968/99 ze dne 11. května 1999 a protokol čj. Sine/2001-21 ze dne 7. srpna 2001
3. Udělení výjimky z počtu žáků pro ZŠ T.G.Masaryka Hlavečnick čj. 21538/03-22 ze dne 25. června 2003
4. Inspekční zpráva čj. 102 382//99-2450 ze dne 29. října 1999
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
6. Aktuální rozvrhy hodin
7. Třídní knihy za školní rok 2002/2003, 2003/2004
8. Aktuální třídní výkazy a katalogové listy
9. Zápisy z pedagogických rad 2002/2003, 2003/2004
10. Celoroční plán práce ZŠ 2003/2004
11. Kritéria pro poskytování osobních příplatků ze dne 1. září 1998
12. Organizační řád a schéma školy ze dne 1. září 1996
13. Pravidla pro hodnocení žáků ze dne 3. září 2001
14. Vnitřní řád školy (Školní řád) 2003/2004
15. Plán práce výchovné poradkyně 2003/2004
16. Výběr žákovských prací a žákovských knížek
17. Minimální program prevence sociálně patologických jevů protidrogové prevence 2003/2004
18. Měsíční plány školy 2003/2004
19. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině 2003/2004
20. Zápisové lístky žáků do školní družiny pro školní rok 2003/2004
21. Řád školní družiny 2003/2004
22. Plán výchovného poradce 2003/2004
23. Plán kontrolní a hospitační činnosti 2003/2004
24. Vzdělávací program MŠ „Jen si děti všimněte, co je krásy na světě“ platný od 2. září 2002
25. Plány pro výchovně-vzdělávací činnost od měsíce září 2003
26. Přehled výchovné práce od 1. září 2003
27. Rozbor výslovnosti všech dětí ve třídě MŠ pro školní rok 2003/2004
28. Individuální výchovně-vzdělávací plány pro 2 děti MŠ s odkladem školní docházky pro školní rok 2003/2004
29. Pověření vedoucí učitelky MŠ ze dne 24. července 2003
30. Rozpis přímé výchovné činnosti pro školní rok 2003/2004
31. Zápisy z pedagogických porad v MŠ za školní rok 2003/2004
32. Zápisy z provozních porad školy za školní roky 2002/2003 a 2003/2004

33. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti vedoucí učitelky MŠ za školní rok 2003/2004
34. Provozní řád MŠ platný od 2. září 2003
35. Bezpečnostní opatření při práci dětmi v MŠ platný od 2. září 2003
36. Dokument Psychohygiena, životospráva a psychosociální podmínky v MŠ pro školní rok 2003/2004
37. „Plán zlepšování prostředí“ platný pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Výchovně vzdělávací proces v ZŠ zajišťuje malý kolektiv 8 pedagogů. Celkovou úroveň vzdělávání ovlivňuje negativně 50% absence pedagogické a odborné způsobilosti vyučujících pro výuku na základní škole, pozitivní dopad na kvalitu pedagogické práce má vstřícný postoj celého kolektivu, vzájemná spolupráce a zodpovědný přístup.

V systému řízení MŠ se výrazně projevuje změna v jejím vedení - stávající vedoucí učitelka se postupně seznamuje se všemi oblastmi a ověřuje si formy především kontrolní činnosti.

Obě pedagogické pracovnice spolu trvale spolupracují. Učitelka bez OPZ má o pedagogickou práci zájem, avšak nedostává se jí zatím cíleného uvádění do praxe.

Technický stav budovy stárne, udržení optimálních materiálových podmínek v ZŠ a MŠ je především pro nedostatek finančních prostředků trvalým problémem. Od poslední inspekce nastalo zhoršení v technickém stavu prostředí MŠ. V materiálové vybavenosti ZŠ jsou rezervy, zejména v předmětu fyzika. Pozitivem je nová počítačová pracovna.

Kvalitu vzdělávání v ZŠ výrazně ovlivnily především osobnostní vlastnosti jednotlivých učitelů. Někteří upřednostňovali klasický styl práce, u jiných byla zaznamenána snaha o realizaci činnostního způsobu práce. Všichni vyučující byli k žákům tolerantní a vstřícní. Úspěšně se zhostili obtížné práce ve třídách se dvěma (třemi) ročníky i vyučování žáků podle vzdělávacího programu Zvláštní škola. Ve škole jsou úspěšně uplatňovány principy humanizace a demokratizace.

Na kvalitě průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti v MŠ se pozitivně podílí vliv dlouhodobého působení učitelky s vysokoškolským vzděláním, která je tvůrčím činitelem celé MŠ.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Rečlová	V. Rečlová v. r.
Členové týmu	Mgr. Mirka Machková	M. Machková v. r.
	Mgr. Vladimír Tomek	V. Tomek v. r.
	Marcela Toušovská	M. Toušovská v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Jan Bakeš Jitka Chalupníková Marta Košutová Dagmar Masopustová	

V Pardubicích dne 9. prosince 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. 12. 2003

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Bohumila Kalinová	B. Kalinová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Rožkova 2432, 530 02 Pardubice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	16-01-2004	
Zřizovatel	16-01-2004	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.